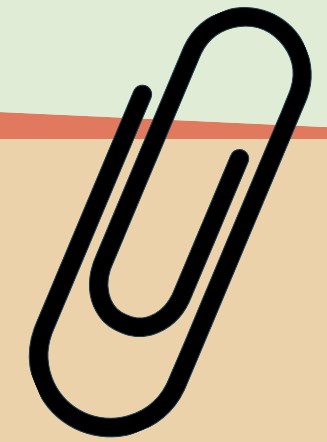

GÂNDIRE CRITICĂ & ETICĂ ACADEMICĂ

Seminar 3

Desfășurare seminar

1

Sensul neclar

2

Distorsiunea sensului

3

Sensul gol

4

Limbajul pretențios

Capcane lingvistice

SENS NECLAR

1. **Ambiguitate** = termen/ expresie care are mai multe înțelesuri sau referă la mai multe obiecte

- ambiguitate lexicală
- ambiguitate referențială
- ambiguitate sintactică

2. **Vaguitate** = limite imprecise (înalt, înscris, timpul potrivit)

3. **Sens incomplet** = lipsa standardelor de comparație

4. **Incoerență generală**

DISTORSIUNEA

1. **Introducerea conotațiilor emoționale** = atribuirea conotațiilor +/- cu scopul de a orienta înțelegerea

2. **Schimbarea sensului pe parcurs**

3. **Citirea în afara contextului**

4. **Greșirea categoriei** = atribuire logic imposibilă a unei proprietăți unui obiect

SENS GOL

Folosirea cuvintelor fără a servi unui scop precis și util. Este furnizată puțină informație sau chiar deloc.

LIMBAJ PRETENȚIOS

Ideile simple sunt complicate în mod inutil, iar clișeele sunt prezentate ca fiind adevăruri profunde.

Ambiguitatea

Un termen sau o expresie este ambiguă atunci când are mai multe înțelesuri sau referă la mai multe obiecte.

a) **Ambiguitate lexicală**

- Adânc, broască, bancă, Făgăraș

b) **Ambiguitate referențială** (Contextul nu clarifică la ce referă un pronume sau un cuantificator.)

- Bianca și Sabrina le-au oferit prăjituri lui Alex și Mariei pentru că le-au plăcut.
- Vânătorul a țintit ursul. El era speriat.

c) **Ambiguitate sintactică** (Structura gramaticală nu este clară; invită la mai multe interpretări.)

- Andrei a vazut-o pe Dana pe acoperiș cu un telescop.

„Diversitatea omenirii este un postulat de bază al cunoașterii noastre despre oameni. Dar dacă omenirea este diversă și individualizată, atunci cum poate propune cineva egalitatea ca ideal? În fiecare an, savanții susțin conferințe despre Egalitate și cer egalitate mai mare, dar nimeni nu contestă principiul de bază. Dar ce justificare își poate găsi egalitatea în natura omului? Dacă fiecare individ este unic, cum poate fi făcut el „egal” cu alții dacă nu prin distrugerea a ceea ce este uman în el și reducând societatea umană la uniformitatea fără minte a mușuroiului de furnici?”

(Rothbard, 2010)

Vaguitate și sens incomplet

I. Un termen este vag dacă are extensiunea imprecisă.

Vaguitatea este diferită de ambiguitate. Există termeni vagi care nu au mai multe înțelesuri. Vaguitatea afectează cantitatea de informație transmisă.

- Câțiva oameni au suferit răni într-un accident.
- Sunt prea bătrân pentru a mă înscrie la facultate.
- Vom discuta lucrurile astea la momentul potrivit.
- Pe gemeni îi așteaptă o răsturnare de situație luna aceasta.

II. O expresie incompletă nu are un domeniu specificat.

Termeni cu înțeles incomplet: similar, asemănător, diferit, util, mai bun, important

- Cei ce folosesc *Colgate* au mai puține carii.
- Cerealele *Chocapic* sunt alternativa sănătoasă pentru întreaga familie.

„Oficialii mei monitorizează această situație îndeaproape și eu pot promite că vom adopta toate măsurile necesare pentru a ne asigura că situația va fi rezolvată în așa fel încât să fie avantajoasă pentru toți cei implicați.”

Willam Hughes and Jonathan Lavery, *Critical Thinking: An Introduction to the Basic Skills*, 2008

În CV, în loc să folosiți enunțuri vagi, precum „responsabil pentru scrierea ghidurilor de utilizator”, ar fi mult mai potrivit să spuneți „am scris cinci manuale de utilizare pentru 7000 de clienți într-o săptămână”.

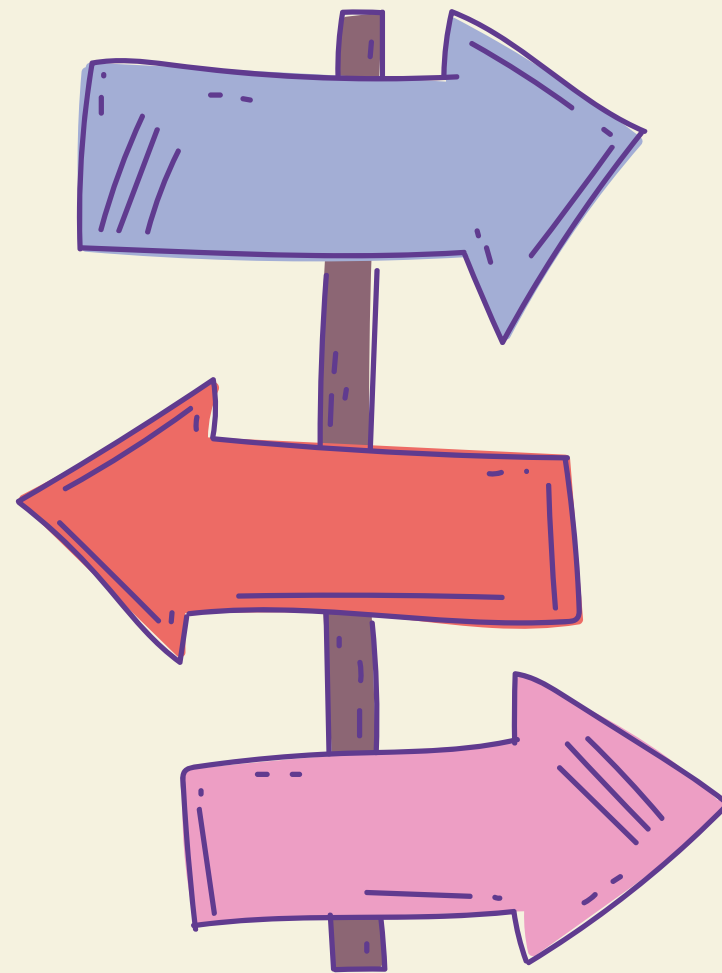
Distorsiunea

I. **Introducerea conotațiilor emoționale**

II. **Schimbarea sensului pe parcurs**

III. **Citirea în afara contextului**

IV. **Greșirea categoriei**

I. Greșeala este o oportunitate valoroasă de a învăța.

Religia este credința irațională în existența unui creator omnipotent, omniscient etc.

II. *Weasel words*

X: Toți politicienii sunt corupți.

Y: Mandela e politician, dar nu e corupt.

X: Dacă nu e corupt, nu e politician adevărat.

III. Extras dintr-o cercetare: „Există unele dovezi că tratamentele homeopate sunt mai eficiente decât placebo.” **Continuarea:** „În orice caz, puterea acestor dovezi este redusă din cauza calității metodologiei folosite în aceste studii.”

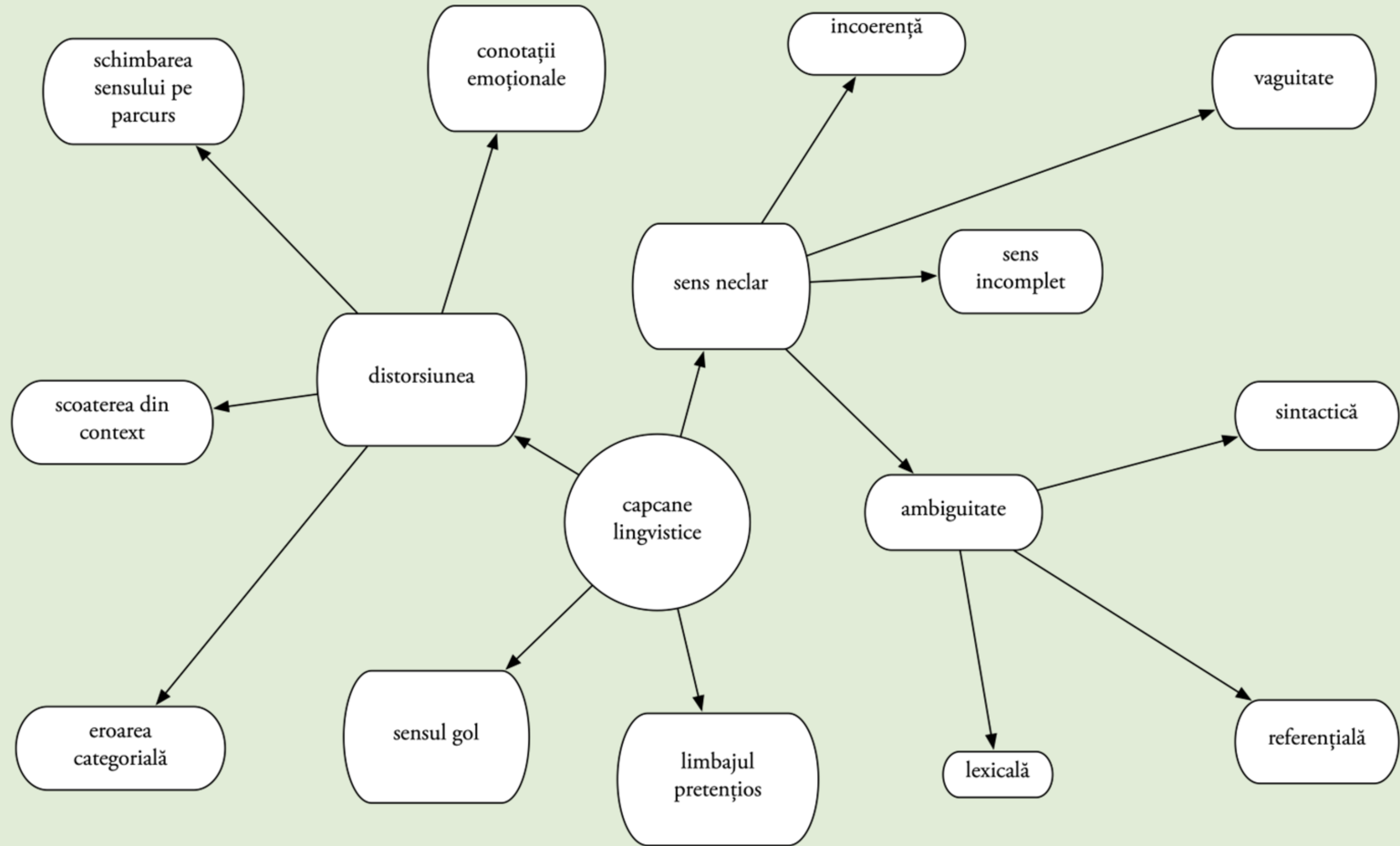
IV. Informația vrea să fie liberă. (antropomorfizare)

„Istoria mă va ierta.” (reificare)

Sens gol. Limbaj pretențios

Privire de ansamblu

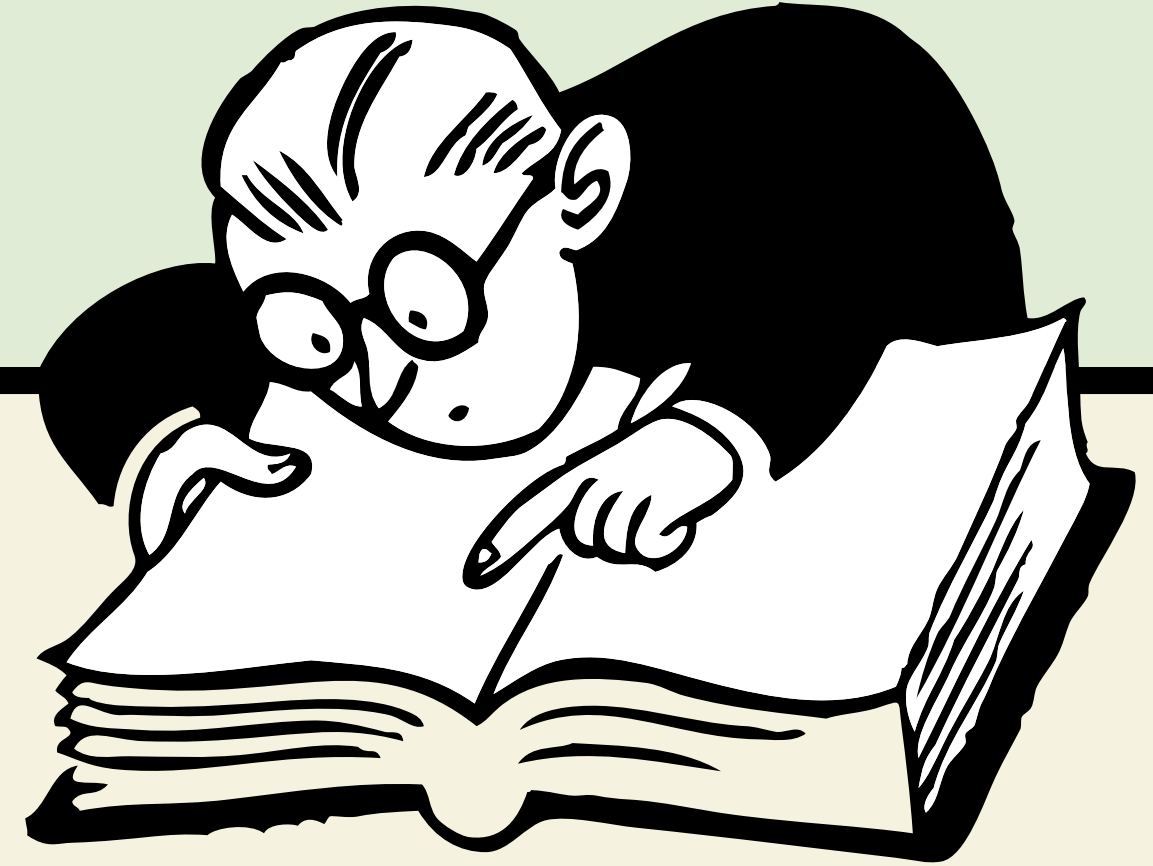

**Dacă vreuna dintre propozițiile următoare sunt
ambigue, explicați posibilele interpretări.**

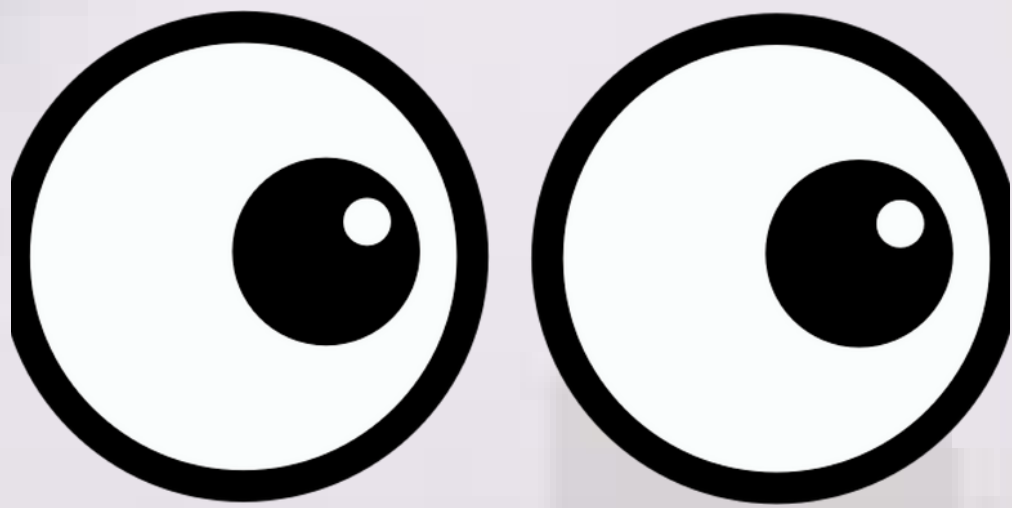
- a. Iată o fotografie a modelului de care toată lumea vorbește.
- b. Noul CEO a promis să evite concedierile în timpul comasării.
- c. De vânzare: 10 pui ai unui terrier australian și un terrier Boston.
- d. A fi capabil să gândești clar ne ajută să învățăm mai bine.
- e. Studenții care se joacă jocuri video deseori au note mici.
- f. Adu certificatul de naștere sau pașaportul și cartea de identitate.
- g. Lipsa de creiere îngreunează cercetarea medicală.

Identificați capcanele lingvistice, dacă sunt:

- a. Absolvenții de drept ai universității au un venit mai mare.
- b. Dana a luat răceala de la un copil care a fost bolnav acum 4 zile.
- c. Prăjiturile noastre sunt mai gustoase cu 20% mai mult unt.
- d. Aceasta este cea mai tristă zi din viața mea de când m-am căsătorit.
- e. Unii oameni spun că discriminarea este greșită moral. Însă acest lucru este ipocrit. În primul rând, tratăm oamenii în mod diferit tot timpul. Îi plătim mai bine pe cei care sunt mai capabili și ne plac prietenii mai mult decât străinii. În plus, noi laudăm de fapt oamenii pentru felul lor de a discrimina – pentru gustul pentru mâncare bună, vin sau muzică, de pildă. Deci e cu totul greșit să dedicăm atât de mult timp discriminării.
- f. Un adevăr care rănește e mai bun decât o minciună utilă.
- g. Fumatul ucide. Dacă mori, pierzi o foarte importantă parte din viața ta.
- h. Viața e frumoasă, dar merită trăită. (G. Hagi)
- i. Sunt pesimist. Cred că putem învinge Olanda. (Nicolae Mitea)

EDU România Educată
Proiect al Președintelui României

EDU România Educată
Proiect al Președintelui României

AGENCIJA NAȚIONALĂ DE PRESĂ
AGERPRES
Actualitatea în servicii

EDU România Educată
Proiect al Președintelui României

România educată (RE) este un proiect strategic. RE vrea să ajute la creionarea, la conceperea unui sistem educațional pentru secolul XXI. Vrea să ajute politicienii să vină cu politici educaționale bune. Vrea să ajute pe dascăli să reușească să predea astfel încât să fie și ei și elevii mulțumiți, dar și părinții, dar și angajatorii. E un proiect care vrea să-l ajute pe directorul de școală să știe cum să gestioneze unitatea de care răspunde pentru a avea rezultate bune. Dar care sunt rezultatele care se măsoară? Nu este chiar așa de simplu de găsit nici măcar acest răspuns. **Pe scurt**, RE este un proiect strategic care vrea să creioneze bazele sistemului educațional din România pentru secolul XXI, pentru viitor.

Ce nu este RE? RE nu este un proiect de lege, RE nu este un rețetar simplu, RE nu este o poveste doar politică, RE nu este programul meu electoral, RE este România noastră, a tuturor, pentru generațiile care vor veni.

Educația este baza României de mâine. Educația este baza generațiilor viitoare. O Românie educată este o Românie de succes, o Românie care se profilează bine în rândul națiunilor. Asta ne dorim cu toții. Pentru asta am lucrat până acum aproximativ doi ani. Între timp, avem un proiect bun. S-ar putea numi un draft pe care îl punem astăzi în dezbatere. (...)

Dacă vrem, însă, să construim un sistem foarte solid, trebuie să ne punem întrebarea „ce fel de pregătire vrem să dăm tinerelor generații?”. Pentru ce vrem să îi pregătim? Pentru viață. Da! Pentru o carieră. Da! Pentru o meserie. Sigur că da! Dar ce meserie? Pentru meseriile secolului XX? Este un pic greșit. Noi trebuie să îi pregătim pentru meseriile secolului XXI. Dar care sunt acestea? Nu știe nimeni. Vor apărea meserii noi care nici măcar nu sunt definite. Atunci trebuie să avem grijă să pregătim generațiile de tineri pentru ce va fi în viitor. Trebuie să avem mare grijă pentru ce îi pregătim. Răspunsul generic este ușor de dat, pentru viitorul României, dar mai departe e nevoie de analize, de studii aprofundate, de foarte multă grijă cum concepem acest sistem pentru viitor. Și de asta se ocupă RE. Nu este vorba de o poveste care sună frumos la televizor, pe urmă plecăm acasă și ne vedem de treabă. Este vorba de ce facem noi cu România. Acest rezultat al educației va defini România de mâine. Așa cum îi educăm pe tineri, așa va arăta societatea de mâine. Dacă le dăm o educație serioasă, orientată spre viitor, vom avea o Românie performantă. Dacă nu, vom avea o Românie fără performanțe notabile. **Asta este chestiunea esențială.** (...)

Acest proiect a fost inițiat de mine împreună cu echipa mea. Dar acest proiect este al dumneavoastră, este al elevilor, al studenților, al profesorilor, este un proiect al societății românești. (...) Un lucru e sigur. Trebuie făcut ceva pentru a îmbunătăți sistemul. Și acest fapt, că toți au subliniat nevoia de îmbunătățire, ne încurajează să mergem mai departe. Ambiția mea este ca nici un copil din România, nici un tânăr din România să nu rămână pe dinafară. Vă amintiți, am avut acum doi ani un Bac la care au picat jumătate. Este o catastrofă națională așa ceva și este cea mai proastă notă pentru sistemul actual. Nu ne permitem să pierdem nici un copil în România. Asta îmi doresc eu pentru RE.